

דף ה.

עין משפט א

הרמב"ם הל' מעילה פ"ג ה"א

קִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ שְׁמֵתוֹ עִיצָאוּ מִיַּדִּי מְעִילָה דְּבַר תּוֹרָה. אָבֵל
מוֹעֲלִין בְּהֶן מְדַבְּרֵי סוֹפְרִים. וְכֵן אִם נִפְסְלוּ בְּדַבְּרִים

ע. כסף משנה קדשי מזבח שמתו וכו'. מימרא דר"י בפ"ג דמעילה (י"ב) ובריש מעילה שם. ואיכא למידק אמאי נקט רבינו קדשי מזבח הא ר"י קדשים סתם נקט. וי"ל דלרבנותא נקט קדשי מזבח וכ"ש קדשי בדק הבית ועוד משום דבהאי פירקא עסיק בדיני קדשי מזבח מש"ה פתח בהו. ומ"ש וכן אם נפסלו בדברים שיפסלו בהם הקרבנות מועלים בהם מד"ס בד"א בשלא היה להן שעת היתר לאכילה כהנים וכו' כיצד קדשי קדשים שנפסלו קודם שיגיע הדם למזבח כהלכתן כגון ששחטן בדרום אע"פ שקיבל בצפון וכו' עד שהרי לא היה להם שעת היתר. משנה בריש מעילה קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלים בהם שחטן בדרום וקיבל דמן בצפון וקיבל דמן בדרום שחט ביום וזרק כלילה שחט כלילה וזרק ביום או ששחטן חוץ לזמנן וחוץ למקומן מועלים בהם כלל אמר ר' יהושע כל שהיה לה שעת היתר לכהנים אין מועלים בה וכל שלא היה לה שעת היתר לכהנים מועלים בה אי זו היא שהיה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת ושיצאת ואי זו היא שלא היה לה שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקיבלו פסולים וזרקו את דמה. ומ"ש רבינו או שזרקוהו פסולים אע"פ שקיבלוהו כשרים. שם נחלקו חזקיה ור"י אי סגי בנראה לזריקה דהיתר זריקה שנינו או בעי שעת היתר אכילה דחזקיה סבר היתר זריקה סגי הילכך כל שנתקבל הדם שלא בהכשר סגי להוציא מידי מעילה ור"י סבר דלא אלא שיזרק בהכשר ויותר באכילה ופסק רבינו כר"י מפני ששם הביאו כמה ראיות לדבריו ואע"ג דשנינהו חזקיה שינויי דחיקי נינהו ועוד דסוגיא דפי"ב דמנחות כר"י רהטא. ובגמ' אתמר עלו מהו שירדו רבה אמר אם עלו ירדו רב יוסף אמר אם עלו לא ירדו אליבא דר' יהודה לא תיבעי לך דכ"ע לא פליגי דאם עלו ירדו כי פליגי אליבא דר"ש וכו' תנן קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהם בשלמא לרב יוסף ניחא אלא לרבה קשיא מאי מועלים בהם מדרבנן ואע"ג דהא דאוקימנא מתני' דקתני מועלין בהם מדרבנן אליבא דרבה הוא משמע דלרב יוסף מועלין בהם מדאורייתא ובמסקנא בגמרא אסיקנא לרבה בתיובתא והוי משמע לכאורה דכיון דהלכה כרב יוסף ולדידיה מועלין דקתני מתני' הוי דאורייתא הכי נקטינן כי דייקנין בה נקטינן דמועלים בהם דקתני מתני' היינו מדרבנן משום דהא דאוקימנא מתני' דמועלין בהם היינו מדרבנן לרבה אבל לרב יוסף הוי מדאורייתא היינו אליבא דר"ש אבל לר' יהודה הא אמרינן דכ"ע לא פליגי דאם עלו ירדו וא"כ אין מועלין בהם מדאורייתא וכיון דקי"ל הלכה כר' יהודה לגבי ר"ש כל שלא היה לה שעת היתר לכהנים אין מועלין בה אלא מד"ס. ומ"ש או שיצא הבשר והדם כולו. נ"ל שט"ס יש כאן וצריך להגיה או שיצא הדם והבשר כולו דגרסינן בפ"ק דמעילה (דף ו' וז') אמר ר' יוחנן כי אמר ר"ע זריקה

שִׁיפְסֹלוּ בְּהֵן הַקָּרְבָּנוֹת שְׂכָבָר בְּאַרְנוּם מוֹעֲלִין בְּהֵן
 מִדְּבָרֵי סוּפְרִים. בְּמָה דְּבָרִים אַמּוּרִים בְּשֵׁלָא הִיָּה לְהֵן
 שְׁעַת הֵתֵר לְאַכִּילַת כֹּהֲנִים. אָבֵל אִם הִיָּה לְקֹדְשֵׁי קְדָשִׁים
 הַנְּאֻכָּלִים שְׁעַת הֵתֵר וְאַחַר כֹּךְ נִפְסְלוּ וְנִאָסְרוּ בְּאַכִּילָה
 הוֹאִיל וְהֵתֵרוּ שְׁעָה אַחַת אֵין מוֹעֲלִין בְּאוֹתוֹ דְּבַר שְׁהִיָּה
 רְאוּי לְאַכִּילָה כְּמוֹ שְׂבֵאֲרָנוּ. כִּי־צַד. קְדָשֵׁי קְדָשִׁים שְׁנִפְסְלוּ
 קֹדֶם שְׁיִגִיעַ הַדָּם לְמִזְבֵּחַ כִּהְלַכְתָּן כְּגוֹן שְׁשַׁחֲטָן בְּדָרוּם
 אֶף עַל פִּי שְׂקָבֵל בְּצַפּוֹן אוֹ שְׁשַׁחֲטָן בְּצַפּוֹן וְקָבֵל בְּדָרוּם.
 אוֹ שְׁשַׁחֲטָן בִּיּוֹם וְזָרֵק בְּלִילָה אוֹ שְׁשַׁחֲטָן בְּלִילָה וְזָרֵק
 בִּיּוֹם. אוֹ שְׁעִשְׂאָן בְּמַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן אוֹ בְּמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם.
 אוֹ שְׂקָבֵלוּ הַפְּסוּלִין אֶת דָּמָן אֶף עַל פִּי שְׁזָרְקוּהוּ כְּשָׂרִים.
 אוֹ שְׁזָרְקוּהוּ פְּסוּלִין אֶף עַל פִּי שְׂקָבֵלוּהוּ כְּשָׂרִים. אוֹ
 שְׁיִצָּא הַדָּם וְהַבֶּשֶׂר כָּלוּ קֹדֶם זְרִיקַת הַדָּם. אוֹ שְׁלָן הַדָּם.
 בְּכָל אֵלוֹ מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן לְעוֹלָם שְׁהָרִי לֹא הִיָּה לְהֵן שְׁעַת
 הֵתֵר. אָבֵל אִם הִגִיעַ הַדָּם לְמִזְבֵּחַ כְּמִצְוֹתוֹ וְאַחַר כֹּךְ לָן
 הַבֶּשֶׂר אוֹ הָאֵימּוּרִין. אוֹ שְׁנִטְמָא הַבֶּשֶׂר אוֹ הָאֵימּוּרִין. אוֹ
 שְׁיִצָּא הַבֶּשֶׂר אוֹ הָאֵימּוּרִין לַחוּץ. אוֹ שְׁיִצָּא מִקְצַת הַבֶּשֶׂר

מועלת ליוצא שיצא מקצתו אבל יצא כולו לא, ופירש"י שיצא מקצת הבשר ולא יצא כולו
 דמיגו דמהניא זריקה למקצת שבפנים מהני נמי לההוא מקצת שיצא אבל יצא כולו לא וכו'
 דכמו דליתיה לבשר דמי אמר רב פפא לא אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא אלא שיצא בשר
 אבל יצא דם אין זריקה מועלת ליוצא ותניא כוותיה משמע בהדיא דדם אפי' יצא מקצתו
 אין זריקה מועלת דהא בשר אין זריקה מועלת בו אלא ביצא מקצתו ובההוא גוונא אמר
 דבדם אין זריקה מועלת. ומ"ש או שיצא מקצת הבשר קודם זריקת דמים וכו' שהרי היה לו
 שעת היתר לאכילה. כלומר ואח"כ זרק הדם וכמ"ש לעיל בסמוך דזריקה מועלת כשיצא
 מקצת הבשר:

קָדָם זְרִיקַת דָּמִים. בְּכָל אֱלוֹ וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן אֵין מוֹעֲלִין
בְּשָׂאֵר בְּשָׂרָן שְׁהָרִי הָיָה לוֹ שְׁעַת הָתֵר לְאֲכִילָה כְּמוֹ
שְׂבֵאֲרָנוּ:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ח ה"ג

ה חטאת שנפסלה אין דמה טעון כבוס^פ. * בין שהיתה
לה שעת הפשר בין שלא היתה לה שעת הפשר. אי זו
היא שהיתה לה שעת הפשר. שלנה ושנטמאת ושיצאת
חוץ לעזרה. ואי זו היא שלא היתה לה שעת הפשר.
שנפסלה בשחיטה או בזריקת הדם:

דף ה:

עין משפט א. ב. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"א הכ"ח

קָבַל הַפְּסוּל^ז. אִם נִשְׂאָר דָּם הַנֶּפֶשׁ חוּזֵר הַפֶּשֶׁר וּמְקַבֵּל
וּמוֹלִיךְ וְזוֹרֵק. שְׂאִין הַפְּסוּלִין לְעִבּוּדָה עוֹשִׂין הָדָם
הַנֶּשְׂאָר שְׂרִירִים. חוּץ מִן הַטָּמֵא הוֹאֵיל וְהוּא רְאוּי

^פ. כסף משנה חטאת שנפסלה אין דמה טעון כיבוס וכו' עד וראוי לכיבוס. משנה שם:
^ז. כסף משנה קיבל הפסול וכו'. משנה ברפ"ג דזבחים (דף ל"ב). ומ"ש שאין הפסולים
לעבודה עושים הדם הנשאר שירים חוץ מן הטמא וכו'. בפ"ק דמעילה (דף ה'): כתב
הראב"ד עושה שירים כיצד וכו' א"א סבור אני שטעה בזה וכו'. ואני אומר שגם רבינו
סובר כן וכשכתב כאן כיצד קיבל הטמא קיבל זורק קאמר וסמך על מ"ש בפ"ג מה' מעילה
קיבלו הפסולים את הדם וזרקוהו וחזרו הכשרים לעבודה וקיבלו שאר דם הנפש וזרקוהו
אין מועלין בבשרן שאין הפסולים עושים שאר דם הנפש שירים חוץ מן הטמא כיצד קיבל
הטמא זורק אע"פ שחזר הכשר וקיבל שאר דם הנפש וזרקו הרי אלו לא היתה להם שעת
היתר וכו':

לְעִבּוּדָה בְּקֶרֶבֶן הָבָא בְּטִמְאָה כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. עוֹשֶׂה
 שְׂרִירִים כִּיְצַד. קִבֵּל הַטִּמְאָה. אַף עַל פִּי שֶׁקִּבֵּל אַחֲרָיו הַכֹּשֵׁר
 דָּם הַנֶּפֶשׁ וְזָרְקוּ נִפְסֵל הַזֵּבַח. שְׂזָה שֶׁקִּבֵּל הַכֹּשֵׁר
 בְּאַחֲרוֹנָה שְׂרִירִים הוּא וְאִינוּ כְּלוּם:

עין משפט ג

הרמב"ם הל' מעילה פ"ג ה"ב

קִבְּלוּ הַפְּסוּלִין אֶת הַדָּם וְזָרְקוּהוּ וְחִזְרוּ הַכֹּשֵׁרִים לְעִבּוּדָה
 וְקִבְּלוּ שְׂאֵר דָּם הַנֶּפֶשׁ וְזָרְקוּהוּ אֵין מוֹעֵלִין בְּבִשְׂרָן. שְׂאֵין
 הַפְּסוּלִין עוֹשִׂין שְׂאֵר דָּם הַנֶּפֶשׁ שְׂרִירִים חוּץ מִן הַטִּמְאָה
 הוֹאִיל וְרְאוּי לְעִבּוּדָת צְבוּר עוֹשֶׂה שְׂאֵר דָּם שְׂרִירִים: